

Moratorium podle Lex Covid – proč a kdy uvažovat o jeho použití

Dne 24. 4. 2020 nabyl účinnosti zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu - tzv. Lex Covid. Zákon přináší řadu ochranných nástrojů pro podnikatele zasažené dopady pandemie.

Připravili jsme pro Vás informaci, která se týká praktického použití tzv. mimořádného moratoria.

Co je to „moratorium“ a na co se používá

Moratorium pojmově představuje odklad splatnosti konkrétních závazků, případně odložení splatnosti určitého dluhu z důvodů nastalých mimořádných okolností. Rozumíme, že řada podnikatelů se ve své běžné praxi s tímto pojmem a institutem dosud nepotkala. Před vyhlášením nouzového stavu se tento institut insolvenčního práva v České republice využíval velice omezeně. Důvodem bylo nepochopení, co tento institut nabízí a nedůvěra věřitelů, kteří museli návrh podnikatele usilujícího o vyhlášení moratoria většinou odsouhlasit.

Po vyhlášení nouzového stavu bylo živelně přijato několik zákonů, které mají ochránit podnikatele. Tyto zákony se mnohdy navzájem přebíjejí, což jejich výhodnost zmiňuje. Toto zčásti platí i pro přijetí nového institutu tzv. mimořádného moratoria.

Základní myšlenka zákonodárce spočívala v ochraně podnikatelů před insolvenčním řízením a před možnými výpověďmi a odstoupeními od dodavatelsko-odběratelských vztahů z důvodu prodloužení podnikatele. Tato ochrana má trvat i bez souhlasu věřitelů 3 měsíce, pokud by podnikatel potřeboval dodatečný čas k vyřešení jeho hospodářské situace, lze moratorium na návrh ještě prodloužit o další 3 měsíce. Zákon ovšem současně zakázal věřitelům podávat do 31. 8. 2020 vůči svým dlužníkům insolvenční návrhy pro pohledávky vzniklé v době nouzového stavu a současně odstranil odpovědnost podnikatelů při nepodání dlužnického insolvenčního návrhu z důvodu úpadkové situace podnikatele. Můžeme si proto říci, že využití institutu mimořádného moratoria z důvodu zajištění ochrany před věřiteli a zahájením insolvenčního řízení nemá prakticky do 31. 8. 2020 většího smyslu.

Tomuto závěru odpovídá i řešení otázky hrazení nájemného. V médiích se často skloňovala ochrana podnikatelů – nájemců, před povinností hradit sjednané nájemné. Nový zákon umožňuje odklad nájemného od 12. 3. 2020 do 30. 6. 2020. Splatnost nájemného za toto období nastává nejpozději do 31. 12. 2020. Z tohoto pohledu lze konstatovat, že zákonodárce vyřešil možná nejčastější obavu podnikatelů.

Bez ohledu na uvedené má moratorium tři hlavní výhody, které lze využít už nyní. Jedná se o nemožnost nařídit výkon rozhodnutí v rámci vedené exekuce, nemožnost výpovědi dodavatelsko-odběratelských smluv z důvodu prodloužení podnikatele pro dluhy vzniklé před vyhlášením moratoria a zákaz započtení vzájemných pohledávek mezi věřitelem a dlužníkem.

Přehled výhod plynoucích z moratoria

- vyhlášením moratoria zaniká možnost zjištění úpadku podnikatele a rozhodnutí o způsobu jeho úpadku (konkurs, reorganizace);
- vyhlášením moratoria rovněž není možné provést nařízenou exekuci;
- podnikatel nadále může žádat o čerpání úvěrů COVID I., COVID II. a do budoucna případně schválený COVID III.
- moratorium se vyhláší na 3 měsíce (bez nutnosti souhlasu věřitelů), lze jej prodloužit o další tři měsíce (zde je však již požadován souhlas nadpoloviční většiny věřitelů, které podnikatel eviduje);
- Podnikatel není po dobu vyhlášení moratoria povinen hradit závazky, které vznikly před vyhlášením moratoria. Podnikatel je však povinen hradit veškeré závazky ve lhůtách splatnosti vzniklé po vyhlášení moratoria;
- Dodavatelé energií, surovin a dalších služeb souvisejících s provozem závodu podnikatelé nejsou oprávněni odstoupit, či vypovědět smlouvy pro prodlení podnikatele s úhradou jeho závazků, které vznikly před vyhlášením moratoria. Tato ochrana podnikatele zaniká, pokud podnikatel nehradí závazky vzniklé po vyhlášení moratoria;
- Započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele není po dobu trvání moratoria přípustné, ledaže insolvenční soud určí jinak předběžným opatřením. To platí i tehdy, jestliže zákonné podmínky tohoto započtení byly splněny před vyhlášením moratoria.

Přehled rizik plynoucích z moratoria

- V České republice se institut moratoria nevyužíval před nouzovým časem často. Proto se dlužníci snažící o záchranu jejich podnikání zaměřovali spíše na sanační způsob řešení úpadku, a to v podobě reorganizace;
- Využil-li některý z dlužníků institutu moratoria, spíše byl tento institut „zneužit“ k získání času pro přípravu insolvenčního návrhu a případně reorganizačního plánu;
- Z výše uvedených důvodů mají některé dodavatelé, zejména energie k institutu negativní vztah. Jakékoliv další poskytování energií, surovin, či služeb je podmiňováno ze strany dodavatelů platbou předem;
- Tyto požadavky mohou mít negativní vliv na vývoj cash flow a je nezbytné s těmito požadavky dodavatelů před vyhlášením moratoria počítat, případně se s konkrétním dodavatelem domluvit na podmínkách předem;
- Moratorium skončí po uplynutí stanovené doby. Podnikatel by k tomuto dni měl zhodnotit, zda se mu podařilo v rámci stanovené doby v moratoriu překonat úpadek, či odvrátit hrozící úpadek a je schopen pokračovat v podnikání. V opačném případě je povinen podat insolvenční návrh. Odpovědnost za jeho nepodání je dočasně zákonodárcem pozastavena aktuálně do 31.10.2020.

Nabídka individuální konzultace Vašeho případu

Pokud Vás sdělené informace oslovily, můžete si u nás domluvit individuální cca hodinovou konzultaci a zjistit, zda, kdy a jak jsou pro Vás mimořádné moratorium nebo jiné insolvenční nástroje vhodné. Cena této konzultace je 3000 Kč plus DPH.

Holubová advokáti s.r.o.

Praha 30.04.2020